

Inovovaný školský vzdelávací program pre predmet:

Názov predmetu/Tantárgy	ETICKÁ VÝCHOV/ETIKAI NEVELÉS
Časový rozsah výučby/Óraszám	1 h./ týž. = 33h./ rok 1 ó/hét = 33 ó/év
Ročník/Évfolyam	Prvý, druhý, tretí, štvrtý/első, második, harmadik, negyedik
Škola/Iskola	Základná škola Ferenc Kazinczyho s VJM, Tornaľa Mierová 45, 982 01 Tornaľa
Dĺžka štúdia/Tanulmányi idő	4 roky /4 év
Forma štúdia/Tagozatos képzés	Denná/Nappali
Vyučovacie jazyk/Tanítási nyelv	Maďarský jazyk/Magyar nyelv

Učebné osnovy sú totožné so vzdelávacím štandardom ŠVP pre príslušný predmet.

Charakteristika predmetu

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade. V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusii, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusii, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

Ciele predmetu

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medzil'udské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.
-

Výkonový štandard

Žiak na konci štvrtého ročníka vie/dokáže:

- aktívne počúvať a rešpektovať názory druhých,

- prezentovať vlastný názor, ktorý je zrozumiteľný a akceptovateľný pre ostatných,
- kriticky hodnotiť informácie,
- správne interpretovať získané fakty, vyvodzovať závery a dôsledky,
- schopnosť spracovať informácie, vytvoriť si vlastný názor, argumentovať, vedieť prijať názor iných, vedieť sa vcítiť do situácie iných.
- zamerať sa na sebaopoznanie, sebazdokonaľovanie, sebakontrolu a sebareflexiu,
- efektívnemu spolupracovať, zaujať postoj k tvorivému prístupu v tímovej práci,
- podieľať sa spoluzodpovedne na dosiahnutých cieľoch tímovej práce,
- nepodliehať emóciám, nepoužívať morálne sudy a odsudzujúce hodnotenia,
- robiť etické analýzy s ohľadom na ľudské práva,
- byť empatický
- vcítiť sa do prežívania iných a akceptovať ich potreby.
- vnímať a sledovať problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhovať riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti,
- pri riešení problémov hľadať a využívať rôzne informácie, skúšať viaceré možnosti riešenia problému, overovať správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikovať pri podobných alebo nových problémoch,
- pokúšať sa problémy a konflikty vo vzťahoch riešiť primeraným (chápaným a spolupracujúcim) spôsobom.
- posúdiť vlastné reálne fyzické a duševné možnosti,
- stanoviť si ciele a priority s ohľadom na svoje schopnosti, záujmovú orientáciu a životné podmienky,
- zvažovať svoje predpoklady na svoju budúcu profesijnú orientáciu.
- zoznámiť sa s rôznymi druhmi informačných technológií, ktoré možno využiť v osobnom a pracovnom živote,
- vyhľadávať vhodné informačné zdroje a potrebné informácie aj na internete, využiť ich vo vyučovaní ETV,
- prezentovať svoje postoje pri komunikácii elektronickou poštou, využívať prostriedky online komunikácie,
- evidovať, triediť a uchovávať informácie.
- uvedomiť si svoje práva, povinnosti, ľudské práva, záujmy, hodnoty, potreby a postoje v spojení so záujmami širšej skupiny,
- zaujímať sa aktívne o veci verejné a zodpovedne konať,
- zapájať sa do občianskeho života vo svojom okolí,
- aktívne reagovať na prejavy intolerancie, diskriminácie a xenofóbie,
- chrániť životné prostredie a kultúrne dedičstvo.

Obsah učebného predmetu

Obsah etickej výchovy je orientovaný na atribúty, ktoré treba v dieťati rozvíjať, aby sme dosiahli výchovné ciele. Tieto atribúty sa premietajú v tematických celkoch učebných osnov. Ide o tzv. desať základných tém a šesť aplikačných tém: otvorená komunikácia, dôstojnosť ľudskej osoby, sebaúcta, pozitívne hodnotenie seba, pozitívne hodnotenie iných, tvorivosť a iniciatíva, vyjadrovanie citov, empatia, asertivita, reálne a zobrazené vzory, prosociálne správanie – pomoc, darovanie, delenie sa, spolupráca, priateľstvo, komplexná prosociálnosť, etika – hľadanie koreňov prosociálneho správania, etika a ekonomické hodnoty, etika a náboženstvá – tolerancia a úcta, rodina, v ktorej žijem, výchova k manželstvu a rodičovstvu, ochrana prírody a životného prostredia.

Prierezové témy

Výchova k manželstvu a rodičovstvu - VMR

Osobnostný a sociálny rozvoj- OSR

Enviromentálna výchova- ENV

Ochrana života a zdravia- OŽZ

Mediálna výchova- MDV

Multikultúrna výchova- MUV

Regionálna výchova a ľudová kultúra – RLK

Dopravná výchova -výchova k bezpečnosti v cestnej premávke – DOV

Finančná gramotnosť – FIG: 1. ročník: Postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch (chrániť si veci svoje i iných)

2. ročník: Iniciatíva vo vzťahu k iným (riešenie problémov - navádzanie na klamstvo, podvádžanie, kradnutie, ohováranie, ...)

3. ročník: Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov, Riešenie konfliktov - výchova k zmierlivosti, pomoc, darovanie, delenie sa

4. ročník: Reálne a zobrazené vzory, Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Čitateľská gramotnosť - ČIG

Učebné osnovy

Učebné osnovy súvypracované podľa: http://www.statpedu.sk/sites/default/files/dokumenty/inovovany-statny-vzdelavaci-program/eticka%20vychova_pv_2014.pdf

Učebné osnovy – Etická výchova – 1. ročník – 1 hodina týždenne/33 hodín ročne

Názov tematického celku	Počet hodín	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	5	<ul style="list-style-type: none">• Rodina, skupina, školská trieda• Pozdrav, vďačnosť, ospravedlnenie• Pravidlá skupiny	<i>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</i> <ul style="list-style-type: none">- predstaviť seba i spolužiakov krátkou charakteristikou,- pomenovať dôvody pre vďačnosť, prosbu, ospravedlnenie,- podieľať sa na vytváraní pravidiel skupiny,	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Prvky prosociálneho správania	5	<ul style="list-style-type: none">• Úcta• Úcta k rodičom, učiteľom, starším ľuďom, spolužiakom• Prejavy úcty	<ul style="list-style-type: none">- uviesť príklady úcty k rodičom, učiteľom a spolužiakom,- vyjadriť adekvátne vďačnosť, prosbu a ospravedlnenie,- riadiť sa pravidlami skupiny,- rešpektovať spolužiakov	OŽZ, OSR, RLK, FIG, ČIG
Ľudská dôstojnosť	5	<ul style="list-style-type: none">• Hodnota osoby, moja hodnota, rozdiel medzi mnou a ostatným svetom• Ľudská osoba• Sebaovládanie	<ul style="list-style-type: none">- rozpoznať postupne rôzne vlastnosti ľudí,- uviesť vlastnosti, ktorými sa odlišuje od iných,- poukázať na dôležitosť sebaovládania v	OŽZ, OSR, VMR, MUV, FIG, ČIG

				medziľudských vzťahoch,	
Pozitívne hodnotenie iných	8	<ul style="list-style-type: none"> • Vlastnosti iných osôb • Pozitívne vlastnosti rodinných príslušníkov, spolužiakov • Vyjadrenie pozitívneho hodnotenia iných • Negatívne správanie a jeho dôsledky 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba i u spolužiakov, - uviesť dobré vlastnosti spolužiakov a príslušníkov rodiny, - zahrať scénu, kde vyjadrí pochvalu spolužiakom, 		OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Naša rodina	10	<ul style="list-style-type: none"> • Rodina a jej úloha v živote človeka • Vzťahy medzi členmi rodiny • Rodinné pravidlá • Komunikácia • Pomoc v rodine 	<ul style="list-style-type: none"> - pomenovať rodinné vzťahy, - vysvetliť tri pravidlá vo vlastnej rodine, - uviesť príklad úctivej komunikácie v rodine, - naplánovať si konkrétnu pomoc pre členov rodiny. 		VMR, OSR, OŽZ, FIG, ČIG

Učebné osnovy – Etická výchova – 2. ročník – 1 hodina týždenne/33 hodín ročne

Názov tematického celku	Počet hodín	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	5	<ul style="list-style-type: none"> • Spolupráca • Vzťahy v triede • Práva a povinnosti • Práva a povinnosti v rámci rodiny a triedy 	<p><i>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - vysvetliť pojem spolupráca na príkladoch, - zdôvodniť potrebu vzájomného počúvania, - rozpoznať vzťah medzi právom a povinnosťou, - vysvetliť svoje práva a povinnosti v škole i v rodine, 	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Tvorivosť	10	<ul style="list-style-type: none"> • Tvorivosť • Vlastné talenty • Pozornosť, fantázia, úsilie, vytrvalosť • Prínos tvorivosti (úžitok, radosť, obohatenie iných) • Tvorivosť, ktorá škodí a zarmucuje 	<ul style="list-style-type: none"> - zhotoviť originálny darček pre spolužiaka, - zahrať pomocou pantomímy rôzne situácie, - vymyslieť spoločne príbeh o svojej triede, - oceniť originalitu iných, - dopĺňať znenie pravidiel skupiny, 	OŽZ, OSR, RLK, MUV, FIG, ČIG
Iniciatíva	5	<ul style="list-style-type: none"> • Iniciatíva – ochota, prekonanie lenivosti a obáv • Iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabraňovaní zlu • Iniciatíva pri vytváraní dobrých vzťahov v triede i 	<ul style="list-style-type: none"> - uviesť príklady iniciatívneho správania, - určiť oblasť, v ktorej je iniciatívny, - zapájať sa do triednych a školských činností, 	OŽZ, OSR, VMR, MUV, FIG, ČIG

		mimo nej		
Vyjadrovanie citov	8	<ul style="list-style-type: none"> • City • Prežívanie citov • City v rodine, medzi rovesníkmi • Úcta k osobám opačného pohlavia • Úcta k citom iných hodnotenia iných 	<ul style="list-style-type: none"> - opísať jednoduchou formou, čo znamená slovo city, - prejaviť svoje city spojené s príjemným i nepríjemným prežívaním formou kresby – „moje city počas dňa“, -vyjadriť kultivovane svoje city, -uviesť, ako vhodnou formou vie vyjadriť city spojené s nepríjemným prežívaním, 	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Naša trieda	5	<ul style="list-style-type: none"> • Naša trieda – spoločenstvo detí • Pozitíva a negatíva našej triedy • Vylepšovanie nášho spolužitia • Súdržnosť spoločenstva 	<ul style="list-style-type: none"> - rozlíšiť medzi vhodným a nevhodným správaním v triede, - predložiť návrhy na zlepšenie súdržnosti spoločenstva triedy, - prejaviť pochopenie so spolužiakmi, - prispieť k dobrej atmosfére v triede, - vyjadriť svoje pozitívne prania formou kresby. 	VMR, OSR, OŽZ, RLK, FIG, ČIG

Názov tematického celku	Počet hodín	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	5	<ul style="list-style-type: none"> pravda v živote ľudí otvorená komunikácia pravdivosť a objektívnosť zdroje informácií pravda o sebe a jej prijatie, pravda o iných rizikové situácie v živote detí odmietnutie zla a negatívnych ponúk 	<u>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</u> -vyhodnotiť pravdivé informácie o sebe, -preveriť si informácie o iných, -rozpoznať rizikové situácie a negatívne ponuky, -zahrať formou scény situácie s negatívnymi ponukami,	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Vcítanie sa do prežívania iných – empatia	10	<ul style="list-style-type: none"> empatia radosť a smútok v živote ľudí súciť a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi vcítanie sa do situácie spolužiakov 	-uviesť príklady na situácie, v ktorých prejavuje súcit a pochopenie, -poukázať na dôležitosť radosti vo svojom prostredí, -prejaviť spoluúčasť a pochopenie iných v problémových situáciách,	OŽZ, OSR, RLK, MUV, FIG, ČIG
Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti	5	<ul style="list-style-type: none"> právo na omyl omyl a zákernosť odpúšťanie v medziľudských 	-uznať právo človeka na omyl, -rozlíšiť omyl od zákernosti, -diskutovať o možnostiach nápravy omylu,	OŽZ, OSR, VMR, MUV, FIG, ČIG

		vzťahoch <ul style="list-style-type: none"> • sebaovládanie v konfliktných situáciách • upevňovanie vzájomnosti • súťaživosť a kooperácia 	-porozumieť významu odpúšťania a komunikácie v konfliktných situáciách, -formulovať rôzne typy žiadosti o prepáčenie,	
Pomoc, darovanie, delenie sa	8	<ul style="list-style-type: none"> • vnímanie a prežívanie prosociálnosti • materiálna a nemateriálna pomoc • podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu o • dmietnutie dobra inými 	-vysvetliť rozdiel medzi materiálnou a nemateriálnou pomocou, -uviesť príklady pomoci v rámci triedy a rodiny, -pomáhať si navzájom,	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Naša škola	5	<ul style="list-style-type: none"> • naša škola • príslušnosť k našej škole • účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy 	-vymenovať pozitívne stránky svojej školy, -uviesť príklad problémov, ktoré sa v škole vyskytujú, -navrhnuť svoj príspevok k dobrej atmosfére v škole	VMR, OSR, OŽZ, RLK, FIG, ČIG

Učebné osnovy – Etická výchova – 4. ročník – 1 hodina týždenne/33 hodín ročne

Názov tematického celku	Počet hodín	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch	5	<ul style="list-style-type: none"> • tolerancia a 	<u>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</u> -opísať rozdiely správania	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG

		<p>ústreťovosť vo vzťahoch</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zlaté pravidlo mravnosti • rešpekt a úcta • rovnoprávnosť mužov a žien • komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch • kultivované správanie k osobám opačného pohlavia 	<p>medzi chlapcami a dievčatami,</p> <ul style="list-style-type: none"> -rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia, -rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie,, 	
Reálne a zobrazené vzory	10	<ul style="list-style-type: none"> • vzor správania • komunikačné prostriedky a ich úloha • prosociálne vzory v okolí dieťaťa • čitateľský návyk – zdroj prosociálnych vzorov 	<ul style="list-style-type: none"> -rozlíšiť na príkladoch pozitívne i negatívne vplyvy televízie a iných komunikačných prostriedkov, -uviesť príklady prosociálnych ľudí zo svojho okolia, -vyjadriť svoj názor na prečítanú knihu, 	OŽZ, OSR, RLK, MUV, FIG, ČIG
Rozvoj tvorivosti a iniciatívy	5	<ul style="list-style-type: none"> • záujmy rozvíjajúce osobnosť človeka • kvality človeka využité pre spoločné dobro • tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémovsebaovládanie v konfliktných 	<ul style="list-style-type: none"> -uviesť príklady vzájomnej užitočnosti, -vymenovať iniciatívy, kde môže preukázať svoj vzťah k ochrane prírody a životného prostredia, -pripraviť si iniciatívy na ochranu prírody, 	OŽZ, OSR, VMR, MUV, FIG, ČIG

		situáciách		
Dohovor o právach dieťaťa	8	<ul style="list-style-type: none"> • ľudské práva, • práva detí • detská práca • solidarita a prijatie odlišností povinnosti detí vyplývajúce z ich práv 	<ul style="list-style-type: none"> -vymenovať päť práv dieťaťa, -rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržia alebo porušujú v jeho prostredí, -vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv, -zapojiť sa do aktivity, ktorá podporuje solidaritu, -vymenovať päť povinností, ktoré má voči iným ľuďom, 	OŽZ, OSR, MUV, VMR, FIG, ČIG
Náš región – naša vlasť	5	<ul style="list-style-type: none"> • dedina, mesto, • región vlasť, • Slovensko vlastenectvo 	<ul style="list-style-type: none"> -priradiť svoje bydlisko do lokality regiónu, -pomenovať špecifiká, krásy i možnosti svojho regiónu, -napísať list priateľovi, v ktorom bude vykreslený jeho región, -zostaviť prezentáciu, v ktorej predstaví svoj región, -navrhnuť akciu na pomoc svojho regiónu. 	VMR, OSR, OŽZ, RLK, FIG, ČIG

Hodnotenie

Na hodine etickej výchovy žiakov neklasifikujeme, na vysvedčení a v katalógovom liste budeme uvádzať jedno zo slov, podľa Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy:

absolvoval (abs.), ak sa žiak aktívne zúčastňoval na vyučovacom procese, alebo ak bol žiak prítomný na vyučovacej hodine, aj keď zo závažných objektívnych dôvodov nepracoval,

neabsolvoval (neabs.), ak žiak zo závažných dôvodov nemohol vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti, a preto sa na vyučovacom predmete ospravedlnene nezúčastňoval,

neabsolvoval (neabs.), ak žiak na vyučovacej hodine nepracoval, nevedel uplatniť svoje vedomosti a zručnosti ani na podnet učiteľa, celkové hodnotenie takého žiaka je neprospeš.

Je vhodné a žiaduce jednotlivcov slovne oceniť počas hodiny a skupinu žiakov priebežne i na konci hodiny. Žiaci by mali tiež mať priestor na vyjadrenie, ako sa cítili, ako sa im hodina páčila, v čom by privítali zmenu.

Hodnotenie má mať motivačný charakter podložený poznaním individuality dieťaťa.

Učebné zdroje

- Pracovní listy:

- Etická výchova pre 1. ročník ZŠ (PaedDr. E. Ivanová, PhDr. L. Kopinová)
- Etická výchova pre 2. ročník ZŠ (PaedDr. E. Ivanová, PhDr. L. Kopinová)
- Etická výchova pre 3. ročník ZŠ (PaedDr. E. Ivanová, PhDr. L. Kopinová)
- Etická výchova pre 4. ročník ZŠ (PaedDr. E. Ivanová, PhDr. L. Kopinoová)